Raadsinformatiebrief

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Personeelstekorten huishoudelijke ondersteuning

Adviseur : M. Jansma i.s.m. R. Wassink (gem. Rheden)
Portefeuillehouder : T. van der Pas
Datum : 6 september 2022

Aan de Raad

Inleiding
In de raad van 5 juli 2022 boden wij u een raadsinformatiebrief aan over de toen actuele situatie in de huishoudelijke ondersteuning. Deze brief gaf een toelichting op de personeelstekorten bij de aanbieders in hulp bij het huishouden en de aanpak richting oplossingen. Met deze informatiebrief willen wij u informeren over de stappen die zijn gezet, de huidige stand van zaken en de ontwikkelingen die wij zien in de huishoudelijke ondersteuning die geboden wordt aan onze inwoners.

Aanleiding
Al sinds de zomer van 2021 hebben de aanbieders van hulp bij het huishouden, als gevolg van personeelstekorten, moeite om de gevraagde ondersteuning aan inwoners te leveren.
Het personeelstekort vormt vooral een probleem voor inwoners die de lichtste vorm van huishoudelijke ondersteuning ontvangen, te weten de ‘algemene voorziening hulp bij het huishouden’. Dit is een vorm van ondersteuning waarvoor geen beschikking nodig is. De inwoners die voor deze vorm van ondersteuning in aanmerking komen, hebben alleen ondersteuning nodig bij het schoonhouden van de woning.
Het personeel dat momenteel beschikbaar is, wordt als gevolg van arbeidsmarktkrapte en nasleep van ziekteverzuim door corona, voornamelijk ingezet bij inwoners die in aanmerking komen voor de maatwerkvoorziening hulp bij het huishouden. Deze groep inwoners heeft, naast de overname van huishoudelijke werkzaamheden, vaak ook een vorm van begeleiding nodig. Voor een maatwerkvoorziening is een gemeentelijke indicatie nodig. Deze inwoners zijn meestal kwetsbaarder en daarom is het begrijpelijk dat zorgaanbieders de keuze maken om het beschikbare personeel eerst in te zetten bij deze groep inwoners.
Het personeelstekort bij de aanbieders voor hulp bij het huishouden is een landelijk probleem en het speelt binnen alle gemeenten van de Regio Centraal Gelderland.

Aanpak richting oplossingen tot nu toe

-*Werkgroep hulp bij huishouden*
Met ingang van 1 januari 2022 is gemeente Rheden mede namens onze gemeente weer aangesloten bij de regionale werkgroep en bij de regionale overleggen over huishoudelijke ondersteuning. Hiermee is Rheden optimaal op de hoogte van de ontwikkelingen in de regio.

-Regionale inkoop algemene voorziening
Rheden koopt met ingang van 1 april 2022 de algemene voorziening hulp bij het huishouden, mede namens Rozendaal, regionaal in. Hierdoor is het aanbod van leveranciers toegenomen. Voor 1 april 2022 was er sprake van slechts één leverancier.

-Brief aan inwoners
Op 15 juni 2022 zijn alle inwoners van de gemeenten in regio Centraal Gelderland, inclusief de onze, die een vorm van huishoudelijke hulp ontvangen, met een brief geïnformeerd over de personeelstekorten. En over de gevolgen die dit kan hebben voor de ondersteuning. Ook deze brief is 5 juli ter kennis gebracht van de raad.

-Afspraken met zorgaanbieders
De zorgaanbieders hebben de gemeente Rheden, mede namens onze gemeente, verzekerd dat zij altijd een zorgvuldige afweging zullen blijven maken in de werkzaamheden die het meest noodzakelijk zijn en dat zij deze zullen blijven uitvoeren. Zij zullen altijd de meest kwetsbare inwoners voorrang geven en daar waar sprake is van spoed of crisis zullen zij een medewerker vrijmaken om de nodige ondersteuning te kunnen bieden.
Het contractmanagement van de gemeente Rheden heeft regelmatig overleg met de individuele aanbieders om de stand van zaken te bespreken. Hierbij blijkt dat er onderling goed contact is tussen aanbieders en de gemeentelijke consulenten.

-Lichte toetsing
De consulenten bij de gemeentelijke Toegang voeren altijd een lichte toets uit op aanvragen voor hulp bij het huishouden voor de algemene voorziening. Zo wordt ervoor gezorgd dat alleen inwoners die echt in aanmerking komen voor ondersteuning (omdat zij dit niet zelf kunnen organiseren) huishoudelijke hulp ontvangen. Op deze manier wordt er ook voor gezorgd dat inwoners die mogelijk een maatwerkvoorziening nodig hebben, deze ondersteuning krijgen. Bij deze lichte toets wordt ook gekeken of het met spoed inzetten van de hulp noodzakelijk is.

-Aanpassing tarief
Begin mei 2022 heeft Regio Centraal Gelderland het tarief voor de algemene voorziening bijgesteld naar € 0,52 per minuut. Hiermee is dit tarief gelijkgesteld aan het tarief voor de maatwerkvoorziening. Hierdoor is het voor zorgaanbieders mogelijk om personeel dat hoger gekwalificeerd is dan strikt noodzakelijk, voor het product ‘algemene voorziening hulp bij het huishouden’ in te kunnen zetten en aan te trekken. Ook wordt daarmee werken in huishoudelijke ondersteuning aantrekkelijker gemaakt voor andere groepen werkzoekenden.

De stand van zaken op dit moment

Ondanks alle afspraken en inspanningen is er nog steeds sprake van personeelstekorten bij de aanbieders voor huishoudelijke ondersteuning. Er is sprake van een wachtlijst. Op 22 augustus 2022 stonden er in Rheden 38 aanvragen op de wachtlijst; voor onze gemeente was er geen wachtlijst. Met de inwoners die op de wachtlijst staan is een gesprek gevoerd en aan hen is huishoudelijke hulp toegewezen. Maar vanwege de personeelstekorten kan de hulp niet direct worden geleverd.

Verdere aanpak richting oplossingen

-Afspraken met zorgaanbieders
Op 5 oktober 2022 zal een regionale marktverkenning met de aanbieders voor huishoudelijke ondersteuning plaatsvinden. Gemeente Rheden gaat, omdat zij van mening is dat er eerder overleg nodig is over de situatie, al in week 34 op lokaal niveau met de aanbieders om de tafel.

Omdat de algemene voorziening huishoudelijke ondersteuning een regionaal ingekocht product is, vormen de inkoopvoorwaarden de basis in het gesprek dat met de aanbieders gevoerd gaat worden. De gemeente wil graag weten of alle aanbieders ook daadwerkelijk, zoals in de voorwaarden vermeld staat, in alle dorpskernen leveren en of alle indicaties worden geaccepteerd. Men wil duidelijkheid en transparantie over de stand van zaken bij de aanbieders en samen met hen zoeken naar oplossingen om de inwoners van Rheden en Rozendaal die in aanmerking komen voor huishoudelijke ondersteuning zo snel en zo goed mogelijk te kunnen helpen. Buiten deze bijeenkomst wordt uiteraard verder gewerkt aan korte lijnen met de zorgleveranciers.

-*Werkwijze bij spoedsituaties*
De gemeente Rheden wil afspraken maken met de aanbieders over een werkwijze bij spoedsituaties. Met deze werkwijze kan een consulent die een dringende situatie constateert, na overleg met een teamleider of kwaliteitsmedewerker, direct schakelen met één contactpersoon binnen de gemeente. Deze persoon stuurt de gecontracteerde zorgaanbieders een mail met het verzoek om binnen 24 uur te reageren met de mededeling dat de zorg geleverd gaat worden. Wanneer er binnen 24 uur geen reactie is, neemt de contactpersoon zelf contact op met een aanbieder. De aanbieders worden hierbij om de beurt benaderd. Op deze wijze willen we ervoor zorgen dat de meest kwetsbare inwoners de ondersteuning die zij nodig hebben, daadwerkelijk ontvangen.

-*Achterstanden en wachtlijsten*
Er was in Rheden sprake van een personeelstekort binnen de gemeentelijke dienstverlening. De teams voor huishoudelijke ondersteuning en voor wonen, rollen en vervoer zijn inmiddels weer op volle sterkte. Dat geldt nog niet voor het team Wmo-begeleiding. Hoewel ook hier nieuwe consulenten aangetrokken konden worden, kunnen de aanvragen nog onvoldoende snel behandeld worden. Daarnaast wil de gemeente borgen dat alle bestaande toewijzingen op een zorgvuldige wijze her-geïndiceerd worden. Om die reden wordt tijdelijk specialistische expertise van buiten ingeschakeld in de vorm van het Kenniscentrum sociaal domein.

-*Invoeren eigen bijdrage hulp bij het huishouden*
In het regeerakkoord is opgenomen dat voor de huishoudelijke ondersteuning opnieuw een inkomensafhankelijke eigen bijdrage zal worden ingevoerd. Het abonnementstarief zal hiermee voor de huishoudelijke ondersteuning komen te vervallen. Hoe deze inkomensafhankelijke eigen bijdrage er precies uit komt te zien en wanneer deze wordt ingevoerd, moet nog door het rijk worden uitgewerkt. Gemeente Rheden volgt de landelijke ontwikkelingen en wil onderzoeken of deze eigen bijdrage al eerder ingevoerd kan worden. Dit zal naar verwachting tot minder aanvragen gaan leiden.

Tot slot

In de praktijk zien we op dit moment dat de capaciteitsdruk door het aflopen van de zomervakantie en afnemen van ziekteverzuim weer afneemt en dat aanbieders weer ruimte krijgen voor nieuwe aanmeldingen. De verwachting is dan ook dat de inwoners die nu op de wachtlijst staan, op korte termijn huishoudelijke ondersteuning kunnen krijgen. Dit zal echter niet betekenen dat er geen wachtlijst meer zal zijn. Er komen wekelijks nieuwe aanvragen voor huishoudelijke ondersteuning binnen, waardoor er voorlopig zeker een wachtlijst zal blijven.

Het college van burgemeester en wethouders,

Boele Boelens,
gemeentesecretaris

Ester Weststeijn,
burgemeester